

دکتر کریم کمالی

استاد دانشکده کشاورزی انتقالی به دانشگاه تربیت مدرس

سال انتقال: ۱۳۷۷

دکتر کریم کمالی در سوم شهریورماه ۱۳۲۰ همزمان باجنگ دوم جهانی و مصادف با حمله قشون روس ها به آذربایجان در محله چرنداب تبریز (خیابان آیت الله طالقانی) به دنیا آمد . سال های اولیه کودکی در محیط پر آشوب و قحطی زده ناشی از اشغال تبریز بوسیله روس ها و متعاقب آن اعلام استقلال آذربایجان توسط فرقه دمکرات در سال ۱۳۲۴ سپری شد . تحصیلات ابتدایی را تا کلاس پنجم طی سال های ۲۶ تا ۳۱ در دبستان های فخر رازی وثقته الاسلام محله چرنداب گذراند. با توجه به مهاجرت خانواده به تهران، کلاس ششم را در سال ۱۳۳۲ در دبستان غزالی (خیابان سینا) و تحصیلات متوسطه را در رشته علوم طبیعی تا سال ۱۳۳۸ در دبیرستان های بابک و اسدآبادی واقع در میدان رشديه تهران به پایان رسانید.

در مهر ماه ۱۳۳۸ پس از قبولی در آزمون ورودی ، در دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران پذیرفته شد و در سال ۱۳۴۲ در رشته مهندسی دفع آفات نباتی (کارشناسی ارشد پیوسته) فارغ التحصیل شد . در آن زمان دوره تحصیل در مقطع کارشناسی ۳ سال و در کارشناسی ارشد ۴ سال بود . در سال ۱۳۴۸ نیز موفق شد مدرک کارشناسی ارشد نا پیوسته در رشته گیاه پزشکی را از همان دانشگاه کسب کند .

در دیماه ۱۳۴۲ جهت انجام خدمت سربازی به دانشگاه نظامی اعزام و پس از طی ۹ ماه دوره آموزشی به درجه ستوان دومی (رسته حمل و نقل) نایل شد و ۹ ماه باقی مانده خدمت را با سمت فرمانده دسته یکم موتوری امدادگاه ۰۱ در اصفهان گذرانید.

در تیرماه ۱۳۴۴ در طرح اصلاح و توسعه کشت حبوبات در دانشکده کشاورزی کرج که با همکاری سازمان برنامه و وزارت کشاورزی ایالات متحده در حال اجرا بود با سمت حشره شناس استخدام و مدت ۵ سال با همکاری حشره شناسان امریکایی پژوهش هایی در زمینه شناسایی آفات حبوبات ایران و روش های کنترل آنها انجام داد.

در اوایل سال ۱۳۴۹ از سمت خود استعفا داد و به عنوان اسیستان پژوهشی و دانشجوی دکتری در گروه حشره شناسی دانشگاه ایالتی داکوتای شمالی در شهر فارگو امریکا پذیرفته شد و متعاقب آن در اواخر سال ۱۳۵۲ موفق به دریافت دانشنامه دکترای تخصصی در حشره شناسی اقتصادی گردید .

پس از فراغت از تحصیل ، دکتر کمالی با مکاتباتی که انجام داد موفق شد مجوز استخدام و همکاری با وزارت کشاورزی کانادا ، مرکز تحقیقات آفات انباری استرالیا و دانشگاه اصفهان (انستیتو باغبانی) را کسب کند . در همان زمان نامه ای هم از مرحوم دکتر محمدحسن مهدوی اردبیلی (رییس سابق دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران) که در آن زمان سمت معاونت آموزشی دانشگاه جندی شاپور راعهده دار بود دریافت کرد . مضمون نامه به این شرح بود « ضمن تبریک و خوشحالی از موفقیت های جنابعالی از شما خواهش می کنم به منظور ادای دین خود به کشورمان به ایران برگشته و مدت ۵ سال در دانشگاه جندی شاپور خدمت کرده بعد از آن هر جا که میل دارید بروید » . علیرغم نظرات دوستان مبنی بر انصراف از این کار، دکتر کمالی تصمیم به خدمت در اهواز گرفت و با عزم راسخ و استقبال از پیشنهاد استاد سابق خود، به ایران مراجعت و در دی ماه ۱۳۵۲ در محل جدید دانشکده کشاورزی که در پردیس دانشگاه تاسیس شده بود در گروه گیاهپزشکی با مرتبه استادیاری استخدام و متعاقب آن در سال های ۱۳۵۶ و ۱۳۶۴ به ترتیب به مرتبه های دانشیاری و استادی ارتقا یافت.

دکتر کمالی طی ۲۵ سال خدمت در دانشگاه جندی شاپور (شهید چمران اهواز)، ضمن تلاش و همکاری در راه اندازی و تاسیس دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد گیاهپزشکی ، دانشوری و دکترای حشره شناسی کشاورزی، تجهیز آزمایشگاهها و کتابخانه های گروه و دانشکده، در ترجمه ۳ عنوان کتاب ، نگارش ۲ عنوان تک نگاشت ، انتشار مقالات متعدد و تدریس دروس مختلف از قبیل حشره شناسی و دفع آفات، آفات درختان میوه و گرمسیری ، اصول مبارزه با آفات ، زبان تخصصی ، کنه شناسی ، کنه شناسی تکمیلی، مرفولوژی حشرات و ناقلین عوامل بیماریزای گیاهان مشارکت داشت . علاوه بر این در اجرای دو طرح پژوهشی ملی و ده ها طرح

پژوهشی دانشجویی به عنوان مجری شرکت داشت. در اثر این تلاش‌ها در سال‌های ۱۳۷۱ و ۱۳۷۴ به ترتیب به عنوان استاد برجسته و پژوهشگر فعال دانشگاه مورد تقدیر قرار گرفت. علاوه بر وظایف آموزشی و پژوهشی، دکتر کمالی در سمت‌های اجرایی متعددی در دانشگاه از قبیل مدیریت گروه گیاهپزشکی، معاونت دانشکده کشاورزی، مدیر کلی کارگزینی دانشگاه، ریاست روابط بین‌الملل دانشگاه و معاونت پژوهشی دانشگاه همکاری داشته است. دکتر کمالی در دوران خدمت دانشگاهی در چهار نوبت از ماموریت‌ها و فرصت‌های مطالعاتی به شرح زیر استفاده نمود:

- ماموریت آموزشی-مطالعاتی (۱۳۵۶) که هزینه آن از طرف سازمان بین‌المللی انرژی اتمی (مرکز وین) تامین شد. کلاسهای این دوره به مدت شش هفته در دانشگاه فلوریدا (گینزویل امریکا) تشکیل شد که در آن آخرین اطلاعات در باره اثرات پرتو افکنی اشعه گاما، رادیوایزوتوپها و عقیم کننده‌های شیمیایی بر روی حشرات و تکنیک‌های پرورش انبوه و نرعیمی حشرات افت بحث شد. نامبرده تنها منتخب از بین متقاضیان دانشگاه‌های ایران در آن سال بود.

- فرصت مطالعاتی داخلی (۱۳۶۲)، به مدت شش ماه در موسسه تحقیقات افات و بیماری‌های گیاهی (موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور) در تهران که بررسی‌هایی در زمینه افات انباری و تعیین فهرستی از افات انباری موجود در ایران انجام گرفت.

- فرصت مطالعاتی خارجی به مدت یک سال (۶۵-۱۳۶۴) به عنوان استاد میهمان در گروه حشره‌شناسی دانشگاه ایالتی ایوا (ایمز امریکا)، که در زمینه شناسایی کنه‌های زیان‌آور و مفید کشاورزی تحقیق نمود. در این ماموریت علاوه بر تشخیص هویت کنه‌های جمع‌آوری شده و آوردن نمونه‌ها به ایران، آخرین اطلاعات علمی موجود در کتابخانه‌های دانشگاه در مورد کنه‌ها در بیش از ۵۰۰۰ صفحه نیز کپی برداری و به اهواز آورده شد. این نمونه‌ها و منابع سال‌های متمادی در کلاسهای عملی دروس کنه‌شناسی و نیز در پایان‌نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی مورد استفاده و استناد قرار گرفت.

- فرصت مطالعاتی به مدت سه ماه با استفاده از تعطیلات تابستان ۱۳۷۶ و با هزینه شخصی به عنوان استاد میهمان در گروه حشره‌شناسی دانشگاه کالیفرنیا (ریور ساید امریکا)، که در زمینه جمع‌آوری و شناسایی کنه

های زیان آور و مفید نخلستان های منطقه کوچلا ولی در جنوب کالیفرنیا اقدام و نمونه های جمع آوری و تشخیص هویت داده شده نیز به اهواز آورده شدند.

در سال ۱۳۶۶ پس از شروع فعالیت های آموزشی در گروه گیاهپزشکی دانشگاه تربیت مدرس ، دکتر کمالی بنا به دعوت جناب آقای دکتر تیمور توکلی معاون آموزشی وزیر علوم و آموزش عالی و رییس دانشکده کشاورزی وقت، همکاری با آن دانشگاه را به عنوان استاد مدعو آغاز نمود . این همکاری علاوه بر تدریس کنه شناسی تکمیلی و پیشرفته در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری شامل برنامه ریزی دوره های دانشجویی و دکتری ، تجهیز و راه اندازی آزمایشگاه ها و تاسیس گروه جدید حشره شناسی کشاورزی در این دانشگاه بود به طوری که در سال ۱۳۷۰ به عنوان اولین مدیر گروه جدید التاسیس حشره شناسی کشاورزی منصوب و به مدت هشت سال اداره آن گروه را به عهده گرفت.

با انتقال قطعی دکتر کمالی در سال ۱۳۷۷ به دانشگاه تربیت مدرس فعالیت های آموزشی ، پژوهشی و اجرایی وی به طور قابل توجهی افزایش یافت و با عضویت در نهاد ها و موسسات مختلف شروع به همکاری مستمر نمود . این قبیل فعالیت ها شامل : عضویت در فرهنگستان علوم (بخش حشره شناسی کشاورزی) ، عضویت در هیات های ممیزه مرکزی وزارت علوم و آموزش عالی و دانشگاه تربیت مدرس، فعالیت در کمیته های برنامه ریزی درسی دوره های کارشناس ارشد و دکتری حشره شناسی کشاورزی در وزارت علوم و آموزش عالی ، عضو هیات داوران کتب دانشگاهی (کتب تخصصی گیاهپزشکی) مرکز نشر دانشگاهی ، شرکت در جلسات شورای عالی تحقیقات وزارت جهاد کشاورزی و بالاخره فعالیت در هیات تحریریه های مجلات علمی - پژوهشی دانشگاه ها و موسسات مختلف بوده است .

در سال ۱۳۷۹ دکتر کمالی به مدت چهار سال به معاونت پژوهشی دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس منصوب شد و در سال ۱۳۸۶ هم به عنوان استاد نمونه کشوری (در گروه کشاورزی) از طرف دانشگاه تربیت مدرس و وزارت علوم و آموزش عالی بر گزیده شد و مورد تقدیر قرار گرفت.

نظر به این که گروه های گیاهپزشکی یا حشره شناسی کشاورزی دانشگاه های کشور طی سال های دهه هفتاد فاقد مدرس با تخصص کنه شناسی بودند لذا از دکتر کمالی به عنوان استاد مدعو دعوت شد تا در تدریس دروس کنه شناسی تکمیلی یا کنه شناسی پیشرفته در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری همکاری و تدریس نماید . این همکاری در دانشگاه تهران به مدت ۱۳ سال ، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی تهران ۱۲ سال ، دانشگاه های تربیت مدرس و صنعتی اصفهان هریک به مدت ۱۰ سال ، دانشگاه زابل ۵ سال و دانشگاه گیلان یک نیمسال کامل طول کشید.

حاصل تلاش های ۴۲ ساله دکتر کمالی در دانشگاه های مختلف کشور ، آموزش صد ها دانش آموخته در مقطع کارشناسی گیاهپزشکی و کشاورزی ، استاد راهنمایی ۴۶ نفر دانش آموخته در مقطع دکتری و ۷۵ نفر هم در مقطع کارشناسی ارشد کشاورزی بوده است .علاوه بر این ،ایشان در تالیف کتابهای فهرست کنه های ایران به زبان انگلیسی (۱۳۸۰) و فرهنگ واژگان حشره شناسی کشاورزی از انتشارات فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی و دانشگاه تهران (که یکی از کتاب های برگزیده سال ۱۳۸۰ انتخاب شد) به عنوان نویسنده اول مشارکت داشت.

سایر فعالیت های دکتر کمالی شامل انتشار حدود ۱۰۰ مقاله علمی - پژوهشی در مجلات داخلی ، ۷۰ مقاله به زبان انگلیسی در مجلات معتبر بین المللی و صد ها عنوان خلاصه مقاله و پوستر که در کنگره های داخلی و بین المللی ارایه شدند.

دکتر کمالی در اوایل سال ۱۳۸۷ بنا به درخواست شخصی و پس از ۲۰ سال خدمت در دانشگاه تربیت مدرس (۱۰ سال به صورت استاد مدعو و ۱۰ سال هم به عنوان عضو انتقالی) با مرتبه استاد پایه ۳۹ به افتخار باز نشستگی نایل گردید.

دکتر کمالی دارای همسر و سه فرزند است . همسر وی خانم شهربانو رضی زاده معلم باز نشسته ای است که در سال های اولیه انقلاب و جنگ ، مدیریت دبستان دخترانه غزالی در محله کمپلوی اهواز را بر عهده داشت . فرزند اول آنان « مسعود » تحصیلات پزشکی عمومی و تخصص روانپزشکی را در دانشگاه های علوم پزشکی تهران و کلمبیای نیویورک تکمیل کرده و در حال حاضر به عنوان عضو هیات علمی گروه روانپزشکی بیمارستان ماساچوست وابسته به دانشگاه هاروارد (بوستون ، ماساچوست) مشغول به کار می باشد . فرزند دوم « کیوان » دانش آموخته دوره کارشناسی مهندسی الکترونیک از دانشگاه ازاد اسلامی تهران و کارشناسی ارشد و دکترای کامپیوتر از دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا (استیت کالج ، پنسیلوانیا) است . وی اکنون با سمت پژوهشگر ارشد نرم افزار کامپیوتر در همان دانشگاه به تحقیق اشتغال دارد . فرزند سوم (مریم) دانش آموخته کارشناسی زیست شناسی از دانشگاه شهید بهشتی تهران و کارشناسی ارشد حشره شناسی پزشکی از دانشگاه علوم پزشکی تهران می باشد که پس از تکمیل دوره های دکتری و فوق دکتری در گروه حشره شناسی دانشگاه ویرجینیا تک امریکا (بلاکز برگ ، ویرجینیا) ، اخیرا با سمت عضو هیات علمی گروه حشره شناسی پزشکی در دانشگاه تربیت مدرس تهران استخدام شده است.

خاطراتی از زبان دکتر کریم کمالی

در سال‌های اولیه جنگ تعدادی از رزمندگان که در سنگر ها زندگی می کردند دچار عقرب گزیدگی شده و در مواردی تلفاتی هم داشته اند . بنا براین برخی از دانش اموختگان وظیفه و سایر اشخاص با همراه آوردن عقرب ها و رتیلان (کشته شده یا زنده) به گروه گیاهپزشکی مراجعه و جهت شناسایی آنها کمک می خواستند . من در این زمان تصمیم گرفتم که در زمینه جمع آوری و شناسایی عقرب های خوزستان و نحوه زندگی آنها بر رسی هایی انجام دهم . برای این منظور تعدادی عقرب زنده را در ظروف شیشه ای بدون درپوش (شبیه به آکواریوم) در آزمایشگاه پرورش می دادم .

در بعد از ظهر یکی از روزها هواپیما های عراقی، مناطق مختلف اهواز از جمله محوطه پردیس دانشگاه را بمباران کردند . در اثر موج شدید انفجار ، ظروف پرورش واژگون شده و در نتیجه تمام عقرب ها در آزمایشگاه پخش شده و از زیر درب فرار کردند . فردای آنروز تعدادی از آنها در راهرو های دانشکده کشاورزی جمع آوری شدند ولی اثری از بقیه آنها نبود . با توجه به اینکه این رویداد همزمان با انقلاب فرهنگی و تعطیلی دانشگاه اتفاق افتاد خوشبختانه آسیبی به همکاران دانشکده نرسید .

در همان روز یکی دیگر از هواپیماهای مهاجم ، مهمانسرای دانشگاه را بمباران کرد که در نتیجه اطاق محل سکونت من و تعداد دیگری از اساتید به شدت آسیب دید. شدت موج انفجار به حدی بود که علاوه بر خرد شدن تمام شیشه ها و شکسته شدن در ها ، کولر ۲۴۰۰۰ بی تی یو نصب شده در پنجره به وسط اطاق پرتاب شده بود و موکت های چسبیده شده در کف اطاق هم مچاله شده و در درب اطاق گیر کرده بود. در زمان بمباران، اینجانب در دانشکده بودم و خوشبختانه آسیبی به من نرسید.

در سال‌های ۶۱-۱۳۵۹ همزمان با انقلاب فرهنگی و آغاز جنگ ، فعالیت های آموزشی - پژوهشی دانشگاه ها متوقف گردید . در این زمان، من با جلب موافقت آقای مهندس عبدویس پورمند رییس اسبق اداره حفظ نباتات استان اقدام به ایجاد کلینیک گیاهپزشکی در محل گروه نمودم. آقای مهندس پورمند ضمن اظهار علاقه به همکاری با کلینیک ، تامین وسیله نقلیه (لندرور) و راننده آن را جهت مسافرت کارشناسان به روستاهای خوزستان و توزیع سموم لازم و برخی مایحتاج زارعین برای کنترل افات عمومی را بر عهده گرفتند . برخی از کارشناسان وقت گروه آقایان مهندس (دکتر) رضا فرخی نژاد و مهندس (دکتر) ابراهیم سلیمان نژادیان هم اعلام همکاری کردند. در مراحل بعدی جناب آقای مهندس اسکندری (وزیر سابق کشاورزی دولت جناب دکتر احمدی نژاد) نیز به عنوان کارشناس جوان جهاد کشاورزی استان به این تیم اضافه شد. وظیفه کارشناسان مسافرت به روستاهای استان و رسیدگی به مشکلات زارعین و باغداران از قبیل شناسایی افات و بیماری های گیاهان و ارائه روش های کنترل آنها بود .

در یکی از روزهای گرم خردادماه ۱۳۶۰، همراه با بعضی از همکاران به روستای جنگیه از توابع کوت عبدالله در مسیر جاده اهواز - آبادان عزیمت کردیم. عصر همانروز هنگام مراجعت در حوالی جنگیه مشاهده شد که بانویی با چادر مشکی دوان دوان از دور علامت می داد و تقاضای کمک داشت. با توقف اتومبیل و نزدیک شدن وی مشاهده شد که بانوی میان سال عرب زبان با پای برهنه و عرق ریزان، عاجزانه از راننده درخواست می کرد که وی را به اهواز برساند. راننده پس از سوار کردن مشار الیها از وی پرسید که در این گرمای سوزان و با حالتی پریشان در وسط بیابان چه می کنید؟ آن زن درحالی که بسیار تشنه و خسته بود اظهار داشت که روز گذشته سربازان مهاجم عراقی وی و عروسش را در روستای حوالی جنگیه به اسارت گرفتند به طوری که شب قبل را هم در سنگر آنها سپری کرده اند. صبح اول وقت، سربازان در حالی که عروس وی را در اسارت داشتند به ایشان میگویند که « تو پیر هستی و به درد نمیخوری » و او را در وسط بیابان رها می کنند. بیچاره پیرزن از صبح تا غروب با پای پیاده راه پیمایی می کرد که اتومبیل کلینیک را دیده و تقاضای کمک می کند. آن زن پس از رسیدن به اهواز، در حوالی محله لشگر آباد به منزل برادرش تحویل داده شد.